

ივერიის

გაზეთის ღირსე:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10 —	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი — ერთი შუბრი

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფლისი.
გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბუჯად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-ბეჭედ.
გამაგრ. საზოგადოების კანცელირის
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრატონი პირველ გვერდზე
16 კაპ., მეორეზე — 3 კაპ.

„ივერიის“ ტელეგრაფი № 227

„ივერიის“ ტელეგრაფი № 227

თ. ილია ჭავჭავაძის თეატრის გამო ქართველთა ამხანაგობამ მისხარეწებულად სენი დათავის მის მიერ გამოცემული თხზულებანი

თ. ი. ჭავჭავაძის

რათა ყველას მისცეს საშუალება მათი შეძენისა.
დაკლებულ ფასად გაიყიდება წიგნები მხოლოდ 25 მასამდე და შესდევნო ისევე წინააღმდეგ ფასად გაიყიდება.

- პირველი ტომი გაიყიდება . 70 კ.
  - მეორე „ „ „ 60 „
  - მესამე „ „ „ 60 „
  - მეოთხე (ორი წიგნი) 1 მან. 20 „
- და ოთხეტი ტომი ერთად 3 მანეთად.

ქალაქ ვარტ მცხოვრებთა გაცხადებით მხოლოდ მაშინ, თუ ფსკის ხარჯს გამოეხადებინან ამხანაგობას, I ტომზე 16 კ., მეორეზე 16 კ., მესამეზე 16 კ. და მეოთხეზე 24 კაპ.

წიგნები ამ ფასად მხოლოდ ამხანაგობის გაიყიდები. ლორის-მელიქიძის ქუჩაზე, ალექსანდრის ბაღის თავში. ქალაქს კარგე შეფუთვითაა აღრესი: Тифлисе. Грузинское издательское Товарищество. (50—5.—25)

პირველი კვირით სამკურნალო
ქუჩის ნავსადგომისა

უკრაინა, ვორონოჟის ძველის პირდაპირ
ავადმყოფთ რიგებში ექიმნი ყოველ
დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დღიურად:
ბ. ა. ნავსადგომი, 11—12 საათ.
საიდრატაქორი, ვენერული (სიფილისი)
და საშარდეს ავადმყოფობანი.
ქ. მ. ნავსადგომი, 9—10 საათ. სწე-
ულგებანი: შინაგანი, თვალისა და ნერ-
ვებისა.

მკურნალი-ქალი. ა. ა. რუდეკუა.
10 1/2—11 1/2 საათ. ქალთა სენით
და ბავშვების ავადმყოფ. მსურველი
ყველის აუტორის.
ზ. ა. პანასაიანი. — დღის 11 1/2—
12 ს. ქალთა სენით და ბავშვები.
ავადმყოფებს.

ა. თ. შოტაბეგია. 12—1 საათ.
ყურისა, ყვლისა, ცხვირისა და გუ-
ლით ავადმყოფებს.
ბ. ზ. კარაბაგევი. 1—1 1/2 სა-
ათ. შინაგანი და ბავშვებისა.
ს. გ. გურგია. 1 1/2—2 1/2 ს. ში-
ნაგანი, და საშარდეს ავადმყოფობის.
სადამბობით:
გ. მ. მახვავაძე. — 5—6 საათ.
შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფ.
ბ. ა. ნავსადგომი — 6 1/2—7 საათ.
ს. ნ. შავკვაძე — 6—7 საათ. ნე-
რებისა (მედიკატორტაპია), ვენე-
რიულ და კანის სნეულებებს.
ტ. ა. რუდეკუა — სამკურნალოში
გამოიყვლეს ქიმიურად და მიკ-

როსკოპიულად შარდს, ნახევლს,
სისხლს, რძეს და სხვ.
ჩრველ-დარბიერების და რეცეპტების დაწე-
რის ფსი ათი შუბრი: ღარიბთათვის უფა-
სოდ; ფსი კონსოლიუმისა და ოპერაციებისა-
თვის — შარბეგით.

დარკქტორი სამკურნალოცა დოქტორი
მ. მედიცინის ნავსადგომიანი.
Первая частная лечебница Д-ра На-
васариана.
Тифлисе, противъ памятн. Воронцову.
(7)

მთავარობის განცხადებები

ბეღმწიფე იმპერატორმა კეთილ-
ნიება და ბრძანა, რომ მოსწონან დ'ანგ-
ლად მიჩნეულ იქნეს საფრანგეთის საგე-
ნერალთა დელეგაციის წევრთა, რომ
მახვე გენერალთაგანდგინდეს ბაქოს, განჯის,
კრევის, ქუთაისის, ტფლისის და სტავრო-
პოლის გუბერნიებისა და თერგის და ყუბანის
ოლქი.

ახალი ამბავი

კვირას, 26 აპრილს, ტფილისის
ქუჩაზე მისი წმ. გიორგის ეკლესიაში
სიაში მღვდელთა გროვად გაძლი-
შვილმა პანაშვიდი გარდაიანდა თავ-
გიორგი ქობაქიძის (ქალაიდელის)
სულის მოსახსენებლად. პანაშვიდი
დაესწრნენ მწერლობის წარმომადგე-
ნლები, სამხედრო მოხელენი, ახალ
გახლობა და დიდ-ძალი ხალხი.

26 აპრილს, ტფილისის პირ-
ველ დღითა გიმნაზიაში წლიური
აქტი იყო. აქტს დაესწრნენ საქორ-
თელოს ექსპანზიის ფლობანე, კავკა-
სიის სამოსწავლო ოლქის მხარეგე-
ლთა კ. პ. იანოვსკი, ტფილისის გუ-
ბერნატორი თ. ა. ბიკოვი, მისწვე-
ლე ქალთა მშობლები და ნათესავნი
და სხვა მოკლები ხალხი.

გიმნაზიის ანგარიშიდანა სჩანს,
რომ ვასულ წელს აქა სწავლობდა
950 მოწაფე, ამათში მხოლოდ 276
ყოფილა ქართველი.

27 აპრილს, კავკასიის იური-
დიულ საზოგადოების დაარსებდან

25 წლის შესრულების გამო სადღე-
სასწაულო კრება ჰქონდათ. კრებას
საქართველოს ექსპანზიის მდილო-
ყოფილად სამხედრო ფლობანე და
მრავალი წარჩინებული კაცი დაესწ-
რა.

შაბათს, 25 აპრილს, „ტფი-
ლისის კრუეკის“ სადგომში, გაზ.
„კავკასის“ რედაქტორმა გ. ო. ვე-
ლიკომ წაითხა ლექსი „შინშილი“
და საჯარო ლექცია. ლექციის ბე-
რი ხალხი დაესწრა. საზოგადოებამ
ხანგრძლივი ტაშის ცემით დააჯილ-
ღავე ბ. ნი ველიკო.

ტფილისის კრუეკის წვე-
რითა სურთო კრებამ დადგინა დე-
მნაროვ გადმოსახლებულთა დახმარ-
ებულ საზოგადოების ამიერ-კავკა-
სიის განყოფილებას 1,000 მან. და
ამდენივე გადასლოს მოუსაგლოებით
დახარალებულთა სასარგებლოდ. ამა-
ვე კრებამ მოისმინა პრექტი იმის
შესახებ, რომ „კრუეკის“ სადგუ-
რის განსაზღვრულად შენობას მესამე
სართული დაედგას კიდევ და ამითი
შემოღება მიეტემა საზოგადოებას გა-
აძლიოს სათეატრო დარბაზი და და-
დარტანოს სამკითხველო და სასალო-
ლო მეორე სართულიდან მესამეში.
ამ პრექტი შენობის გადაკეთეს
მხოლოდ 36,000 მან. დასჭირდება
თურმე.

ტფილისის ვაჟთა პირველ გი-
მნაზიის მთავრობა გაზეთ „კავკასი“
აქტადებს, რომ გენერალ „ტფილისის
ფურცელი“ № 93 დაბეჭდილი ამ-
ბავი, ვითომ სხენებულ გიმნაზიაში
ახლად შემსწავლელთა თხოვნების მი-
ხედვითა, წყლის, როგორც წინა
წლებში, თავისუფალი ვაქანსებში
არის პირველ და უმცროს მოსამზა-
დებელ კლასებში და შესვლის მსუ-
რველთა თხოვნებს მიიღებენ 15 მი-
მსამდე ყოველ დღე, დღის 10 სა-
თიდან 12—მდე.

მუშაიღმნი საბარეშუმო სად-
გურის მახლობლად ამ ყამად აშენე-
ბენ მეორე სადგურის აბრეშუმის კი-
ნის მოსაშენებლად.

დამაზღებელი და ახლო მო-
მავალში დაიბეჭდება ორი წერილი
სამგერელის შესახებ რუსულ ენაზე
ამ სათაურით: Два вопроса отно-
сительно Мингрелии. პირველს წე-
რილში ის აზრი არის დასაბუთებულ-
ი, რომ მგერელი წარმოადგენენ
საუკეთესო ახალშენებს, კოლონი-
ზატორებს აფხაზეთისათვის, რამ ის-
ინი მოელის საუკუნეების განმე-
ლობაში ბუნებას მშვენივრად მოუ-
ზადებია ესრევე წოდებულის ბუნებ-
რივს შერჩევის მეშვეობით ასაძლე-
ნად იმ მოსამზაველს ჰაერისა, რო-
მელიც ტრიალებს აფხაზეთში და
რომელიც უღიმავლად ჰქედნის
სხვა ტომის ხალხებსა, — რომ მგე-
რელინი ზღვის სიახლოვით ისარგე-

ლებენ მარჯულ თითონაც და სა-
ხელმწიფოსაც ასარგებლებენ. მოეწ-
კობიან მძურად აფხაზეთთან, რო-
მელთაც თესლოთაც ჰგვანან, ჩვეუ-
ლებითაც, ხასიათითაც და რომელ-
თან ერთად მთელი საუკუნეების
განმავლობაში შეადგენდნენ ერთს
სახელმწიფოს. მეორე წერილში და
მტკიცებულა ის აზრი, რომ მგე-
რელინი არიან ნამდვილი ქართველ-
ნი და მათი კილო იმდენადვე გან-
სხვავდება სხვა ქართველთა ენისაგან,
რამდენადვე მცირე რუსეთის კილო
დიდ რუსეთისაგან, — და როგორც
შუშლებელი და სასაცილოც ხალ-
ხურ ენაზე გადათარგმნა სიმბოლო
წერილისა. (რის გამოც ეს აზრი არც
არავის მოსვლია და არც არავის მოუ-
ვა) ისე შეუძლებელია და სასაცილოც
ლოცოლოცებისა და საეკლესიო
წიგნების თარგმანი მგერულს ენაზე,
რაც არა ერთხელ და ორჯელ
გამოუცხადებია ყველა წოდების სა-
მგერელოისას.

შაბათს, 25 აპრილს, ქალაქის
გამგებობის დარბაზში კრება ჰქონ-
დათ ზოგიერთ ხმოსნებს და მიწვე-
ულ კაცს საქართველოს რუსეთთან
გვერთობის 100 წლის შესრულების
გამო ტფილისის ისტორიის მუდგენის
შესახებ მოსალაპარაკებლად. კრების
დროს ლაპარაკი იყო ადრეული იმის
შესახებ, რომ წიგნში ვრცელად ეს-
და იყოს ნაამბობი ტფილისის ის-
ტორია დაარსების დღიდანაო. ამ
საგნის გამოკვეთა და პროგრამის
შეუწყაება კრებამ მიიღო. ბ. ნ. ვე-
ლინბაუმს, გენერალ-მაიორს პ. რ-
ტელის ა. ა. იოანისიანს, მ. ი. თა-
მამშველს, გრიცოს და კოკიაშვილს
(?) როგორც ა. ტფ. ფურც. სწერს.

გაზ. „ს. ო.“ სწერს, რომ
მიწათმოქმედებისა და სახელმწიფო
ქონებათა სამინისტროს განზრახვა
აქვს განსაკუთრებული სამიწათმოქ-
მელო ახალშენები დააარსოს კავკა-
სიაში იმ მთიულთათვის, რომელნიც
მხოლოდ პირტყეის მოვლა-მოშე-
ნების მისდევნენ.

ქუთაისის მახრის უფროსი ბ. ნი
პლეტენევი ინიშნება ქუთაისის პო-
ლიციმეტრად. ხოლო ბ. მ. პეტე-
ნევის ადგილას დანიშნულ იქნება
რაქის მახრის უფროსი თვ. დ. და-
დემქელიანი („ნოვ. ობოზრ.“).

ახალქალაქიდან სწერენ სომ-
ხურ გაზეთ „ნორ-დარს“, რომ იქ
ყველ-ფრის ფსამა იოწია: სომარია პე-
რი 17—18 მან. დღის, ქერი 9—
10 მან., ძირი თივა — 12—13 მან.,
100 კვრცხი — 1 მ. 10 კ., ფული
ერბო — 13 მ.

შაქათალიდან იწერებინან: შა-
რზანდელმა მოუსაგლოებამ ყველად
რომ დამარა. ფული ჰური 1 მ. 40
კ. — 1 მ. 50 კ. იყიდება, ქერი 9—
90 კ., სიმინდი — 80—90 კ. ერბო

—15 მ. ფული, თივა და ზეე სულ
არ იშოვება.

სიხადი, 21 აპრილიდან აქა-
ურ საფოსტო-კანტორაში რევიზია,
რომელმაც აღმოაჩინა, რომ კანტო-
რას 1,500 მანათი აკლია. საფოსტო
ოლქის ბრძანებით ფსკის ერთი
მოხელე დათხოვილი იქნა სამსახუ-
რიდან. თურმე კანტორაში იხსენ-
ბოდა ის წიგნები, რომლებშიაც
გლებელის სახელობაზე ფული იყო
მიღებული.

ამას წინად, გაზ. „ავა.“ სიტყვით
თითონის მახრის სოფ. ივლივის მცხოვ-
რებულ ლეონთან და დთია წილკურთ
მოხელს თავიანთვე სოფელი ივანე აპ-
წილთი.

გაზ. „კავკას“ სწერენ, რომ ამას
წინად სიღნაღის მახრში ცეცხლი წვიკდა
თავად ზაქარია ანდრონიკაშვილის სახლს,
რომელიც სრულად დაწვია. დაწვრა
აგიფივე სოფელ ჩალაუბნის მცხოვრებელი
ანდრია ბეკიაშვილი, რომელსაც ამ დროს
სახლში სძინებია.

შემოსწრულება

წერა-კითხვის გამავრცელებელ
საზოგადოების სასარგებლოდ გასა-
მართ ბაზრობას შემოსწირეს: ელენე
იოსონის ასულმა ენეანა აბაზისამ—
ორი ზელოვნურად ნაკერი მალიში,
მარია ზაქარია ასულმა ენაიანა ამი-
ლახებისამ—ორი ძვირფასი ვაზა და
საფურცელ; ივლიტა ანტონის ასუ-
ლიმ ფურცელთაგან—მალიში მშვე-
ნივლად ნაქსოვის მინდრის ყვავი-
ლების ხეყლით. ნინა გრიგოლის
ასულმა ნათიშვილისამ—ორა ბავშვის
კაბა და ხვეგრის საქმე სთავე; ქუ-
რქლის მალაზია პატრონმა ი. ა. ნ.
ელიაშვილმა—ერთი სასხურე,
ერთი სტაქის ჩასადგმელი სტაქანი,
6 ხილის თუფუნი, ერთი სარბეჭე, 2
საფურცელ, ერთი სტაქანი თავის
ლობაში; 6 ცალი სტაქის დასად-
გმელი, კლიონკა და ერთი საწერლის
დასადგმელი.

მოუსაგლოთი გაზარდებულთა შინაგანი

(წერილი ქნის ზელოდან)

სამხელი უბეჭებება დაატრია-
ლა ჩვენენ შარზანდელმა წელიწად-
მა. სეტყვამ აღგავა მთელი ქნის
ხეობა, გამოასხადა საბარლო ხალ-
ხი ყოველ გვერდის მოსავლ-
სა, მოუსპო ბებერი დიმილი, ააქუნეს
ასობით სული, გამოაუკეტა კილოა-
ნი. ბევრი მათგანი, ნამეტნავად
ახალგაზრის ვარშეთ სოფელში
წვილ-კვილით ანებებდნენ თავის
ოჯახსა, მირბოდნენ, მაგრამ სად,
თითონაც არ იკადნენ. როგორც
იყო, ამ საზარო ხმამ მიიღწია მან-
ლობელ მთავრობამდე, გვეწვია ინს-
პექტორიც, რომელმაც სია შეადგი-
რა დახარალებულთა, ნუშევი აღდგ-
რა დახარალებულ ხალხს, დღითი დღე
მოილოდა შემწეობას, რითიმე დახ-

მარებს, მაგრამ არ არის გერაცხალს სათესავი თესლიც ვერ უშვავს...

მოგიაშულია

მოუსაშობლობით გაპირავაშულია შესახებ

(საკანონმდებო საზოგადოების საფურცლები)

თქვენის გაზეთიდან შეიქცევი, რომ თავ. ა. ა. არლთინსკი კითხვით სტეკვით თუ სხვაფრად... მარაღებულს სოფლებს. მიხსენებულთა სხვადასხვა მარა, რომელმაც დანაწივ ცნობები შეუკრებია...

რება ამ საქმეს, რაც მრავალჯერ გვითქვამს და ამიტომ ამის შესახებ მეტს ლარის ვიტყვი. საყურადღებოა თეიი სახლობა წარმოადგენს და იმას დაუჭრუნდეთ.

როდესაც წარმოადგენაზედ გლემბოს ენატრეგებოდნენ, ისინი უზახებდნენ: აქი შვილისა ჩვენ ისეთი თვითმპიკი გვინახავს, თოკი შეუქმნია და პირიდან ნემსები-კი გამოიულა, თქვენ რას გვაჩვენებთ ამისთანასა... მანა აჯიმამულეობა უთხრა: წამოდით, მე უყეთეს გაჩვენეთ: ცოცხალ კაცს გადაყვალავთ და ისევე გაუცოცხლებო... ამ ხუმრობამ მზავალი ხალხი შეკარა წარმოადგენზედ და მიხედნელმა თამაშობამ ისე ასიამოვნა მაყურებელნი, განსაკუთრებით „მათიკოს“ მეთოხე მოქცევამ ისეთი ვავლენა იქონია, რომ წარმოადგენის გამმართველებს სპიხოვდნენ: ჩვენ არც ნემსი-სულა იმ გვინდა, არც კაცი-სულა, იღონდა ამისთანა რამ გავვიმართეთ და თუნდა ფულიც გადაგვახდინებოთ...

დიდის მადლობის ღირსია მასრის უფროსი ბი. ვ. ვ. განსკვირვი, რომელიც ამისთანა სახალხო წარმოადგენების ნება-რთვის აძლევს ხოლმე დაუბრალოდებელი. მართალია, სპირალი სკინის მოყვარი სოფლებიდან არ იქნის წეს-რიგი, როგორ უნდა წარმოადგენის ნება-რთვის ვინ-კი ვიციებთ და მიმართავს ბი-განსკვირვი, უტყვევლად ნება-რთვის ნების კარგი იქმნებოდა გაზეთებს გამოეცხადებინათ კანონიერი წეს-რიგი წარმოადგენისათვის ნება-რთვის ადებისა. ამ გზით ადვილად გავრცელებოდა ხალხში ამისი ცოდნა, აგრეთვე დიდის მადლობის ღირსნი არიან ყველა მონაწილენი, რომელთაც თვისი უნაგარი შრომით რამდენიმე წამი მშარე და დატანჯულის სიკოცხლის დაუტკბეს გლემბეს, დაიწყეს დღე-მუდამი ვარამი, ქარი და ტახჯვა. დიდი მადლობა, დიდი, გლტხთა ცხოვრებაში ამისთანა წესითა გამოადგენს! სამწუხაროა ის არის, რომ უტყვევლად არ არიან ასეთი მადლიანნი მუშაქანი მაგრამ იმედია ეს მოვლენა დროებითია და არასაშუალოა. იმედია, ნაფარტულს ვარდა სხვაფრად გაიმართება წარმოადგენა და ნაფარტულშიაც განმეორდება. დიდი ხანი მოძრავ სკენის შექმნასა და მოწყობას ჰუჭობრებმა ბი აჯიმამულეობი და სხვები, მაგრამ ამის შესახებ მერე იყოს, ახლა ისევ ორიოდ ვიტყვა ნაფარტულის გამო.

ნაფარტული ის სოფელია, რომელშიაც საუფლისწულო გამოგობას ყველაზედ უდიდესი ზგირი აქვს და თეიი ნაფარტულის გლტხთა ურავლესობა ნაყმებთაგანია ამ ზგირის წინანდლის პარტონისა. მართალია, დროებით დამოკიდებულმა ნაყმისთა მოსამბობლია ანადგოვს გამოეყიდვით, იმ „ნადელისა“, რომელიც დღესაც გამოუსყიდველი აქვთ და რომლის გამოუსყიდვას ემართავთ ეს გლტხობა, ყველა ეს მართალია, მაგრამ ისიც მართალია, რომ ამ სოფლის გლტხობა მუდმივ მუხლებლია საუფლისწულო მამულების გამოგობისა აქ, ნაფარტულში, როგორც წინანდლები — წინანდლები, მუქუნებლები — მუქუნებში, ურიათ უნებლები — ურიათუნებში და სხვ.

სამაზრო ქალაქში გვირავან წყარების უქონლობის გამო არ შემოიღიან მოვიყვანო აქ ცნობანი, სხვდა რამდენი სკოლა აქვს საკუთარს ხარჯით საუფლისწულო მამულების გამოგობისა, სხვდა რამდენი წიგნთ-საკავი აქვს განართული და დაბეჭდვითი-კი შემძლიან ვიქვა, რომ აქვს სკოლები, წიგნთ-საკავებიც, საქურანლობებიც და სხვა შემწობასაც აძლევს ადგილობრივი გვირავი, სხვა-კი მამულები აქვს. ამ წყარობის მოკლებულია კახეთის გლემბობის ის ნაწილი, რომელიც მუდმივ მუხს ხელად ითვლება. იმათთვის არც სკოლასა, არც წიგნთ-საკავსა და არც სხვისთვის არასა მარჯვს გამოგობა. დარწმუნებული ვარ, ეს ყურბარლო უყურადღებობით უნდა ხდებოდეს, თორემ უნადღესი გამგებელი საუფლისწულო მამულებისა არ დაიშურებდა რამდენსამე ათასს მანეთს ამ კეთილის საქისათვის, აქ საკითხა მხოლოდ, ადგილობრივმა გამოგობამ მიუქციოს ამას უყრადღებო და ყოველ წლივ საგარჯლო ხარჯთ-დარტხებაში რამდენიმე ასი მანეთი შეიტანოს თითოეულ სოფლის სასარგებლოდ. თქმა არ უნდა, ამისთვის დახარჯული ფული დაუბრუნებულად არ ჩაითვლება, რადგანაც შევხებულნი მუხს ბევრად სჯობია შევხებულს.

სრული იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ადგილობრივი გამოგობა ვიარგებს თუ არა ნაფარტულის გლტხობის სურვილს წიგნთ-საკავის დაარტხებისა, თეიი მიიღებს მეთაურობას ამ საქმისა და თვისის შემძლებელის მარჯვენით ადვილად განაუბრავს ციულებს სურვილს ნაფარტულეობას და სხვა ამავე ვარემობაში მყოფ სოფლებებსაც.

ნადავრელი

დაბატ სოფელი (მოწერილი ამაგები)

სოფ. მსოკრისნი (ღუშეთის ვახრა), 31 მარტი. ფრიად სასიამოვნო მოვლენად უნდა ჩაითვალოს ეხლანდელს ჩვენს ცოვრებაში ის ვარემობა, რომ სწავლა-განათლებლის საქირებვა და მნიშვნელობა თან-და-თან შევიგნო ჩვენმა ხალხმა და მსურს მიხვევს აწინდელ დროის მოთხოვნილებას, ვფხ და-ფხვ თუ არა, ჩანაჩლი მანიც. საქირებობის თითქმის ყოველ მხრიდან იმისი, რომ სკოლევ მისათვის ზრუნავენო. ჩვენმა სოფელშიც გადასწყვეტა, რომ სკოლა და-

ვარსოთ, და მალეც მოვიყვანოთ სისრულეში ამ ვარდაწყვეტილებას, რადგან თითქმის ყოველგვარს დაზარაკობებელს მიზნსა ეძლევი; აგრეთვე, როგორც გვეხმის, აქეთვე სოფ, წილკანი და იმისიც აპირებს სკოლად დაარტხებას. სასიამოვნოა, რომ ჩვენი გლტხობი გამოგობიზლდა და სკოლას შემძინოს ამ საუკუნის ერთადერთი იარაღი — სწავლა-განათლებლა, ურომლისოდე ბრძოლა არსებობისათვის შეუძლებელია. აქამდის ქსოვირის-გლტხობი იხილდნენ ფულს სოფ. მოხუნანის სკოლის სასარგებლოდ, რომელიც 8 ევრის სიზოვრზედა; ამის გამო გლტხობი ბავშვები ვერასარგებლობდნენ ამ საწყარობით და ჩვენმა სოფელმა თხოვნა მიართვა, სხვად გერ არს, რომ თუ მუხუნანის სკოლის ხარჯისაგან განგვათავისუფლებთ, ჩვენ ჩვენთვის დავიარსებო სკოლასა, აქაურ მებატონის, პატრეცემულ ნ. ს. რატვილის და სხვარებით, რომელიც ჩვენ სოფლის საქმეში მუდამ მზურვალე მოწინააღმდეგეა — ესლი იმ ხარჯისაგან განათავისუფლებულნი ვართ და დღეს იმის ცდაც ვაქვს, რომ შეიძლება მივღოთ დავიარსებო სკოლა, ამ სოფლის თავდა-ახსურობამაც ადელთქვა ქონებრივი და ზნეობრივი დახმარება. ვიდრე სკოლის დაარტხებას ვეღობებო, მანამდე აქ ჩვენის სოფლის მედაიონემ, რომანოზ გა-ვაშვლობა, აბიარა გლტხობის ბიჭები და ამსწავლის წერა-კითხვის უსუსყიდ-ლოდ, დიდის სიხარულით აბარებენ გლტხობი თეიანთ შვილებს და სწავლის მსურველთა რიცხვი ყოველ-დღობით მატლებო.

ეს ორი თევა, რაც დააწყებინა სწავლა, და ძალიან გულმოდინდელ და მუყათად ეყილება ამ საქმეს; სხვა თა შორის, რომ ნახათ, ვაგვიკიდებთ ბავშვების ზრდილობიანობა და წეს-რიგისა. ჩვენის მხრივ ისიც უნდა აღვნიშნოთ, რომ ბავშვების ძალიან ახალისებს, არა ჰბლის, იმათ გონებას: სწავლის შესწყვეტებს ხოლმე, გამოიყვანს თავისი შევირტების ეზოში, თამაშებს, გინასტისკას აკეთებინებს და აქიდავებს; როგორც მოვლენობა, ბავშვის ბუნება ითხოვს მალ-მალე მოძრაობას... სხნს, ჩვენ რომანოზის სწამს სიამბულე კლასიკური თქულებისა: mens sana in corpore sano (სალი გონება სალი ტანშია). შევირტები განიყოფებიან სამ გჯუჯვად; ერთმა გჯუჯვამ კიდევ შესწავლა კითხვა, მეორე გჯუჯვი ეხლა იწყებს, რადგან შემდგ მიაბარებს, და მესამე გჯუჯვი მოზრდილები არიან, რომლებიც დღე მინდობნი დადიან: ზოგი მხრედ, ზოგი საქონელში და საღამოზედ სწავლობენ, როცა შინ ბრუნდებიან, ერთმა მი-წავემ (10 წლისამ) ბზობა დღეს წაიკითხა კიდევ საოციკული (მხედრულის ასობით დაწერილი) და დიდ აღტაცებაში მოიყვანა საზოგადოება ქსოვირისა. თევილი ვე გლტხობი ძივებს და იქერა თავს, რომ გჯამა არ დებხნან. დღებობა და მამების სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა და წირვის ვათავებამდ იმთაზობს დიდილი სიამაყენისა არ მოზარტები. სადღაც წამაითხნეს; ამ შინ თავს რომ ასიამოვნო, ეს აღმინტრობა სიხარულია. თუ სხვას ასიამოვნებ, ლეთურს სუბარულს იგრძნობა. მე გვიმართა და თუ საქირობა მოითხოვს, სხვასაც ბევრს რასმე ვაუწყებთ მუთხებულს.

ური სიხარული უნდა ეგრძნობა ჩვენს სიამაყენს, როდესაც ნახათ ითიო სიამოვნება დიდისა და პატარისა. — თავისი შევირტების ავალბეგს კიდევ, მხოლოდ ერთ-ხმად, უნისონით, რადგან თითონ მუსიკა არ იყოს, დახმარება სთხოვა ერთ ემპევილ-კაცს, რომელიც, იმედია, არ დაზოვავს თავისი ცოდნისა და შრომის.

აღვნიშნავთ — არა ამ სასიამოვნო ამაგეს, ისიც უნდა დავუწყებოთ, რომ ამ ბავშვების წყალობით ეკლესიაში სიარული დაწყია ხალხმა, მასეც წავხდა არა ესეგაგადი. აქაურ ეკითხლო ბიბლით შეგარავს თეიანთა შინის ფული და სადღესასწაულოდ ტანისამოსი შეუქურავს ბავშვებს; ვარდა ამისა, 12 ცალი „ღედანა“ უყიდა და კიდევ ფულიც მისცა. მ. ზ. რატვილისამ და სხვებმაც სხვადასხვა სასწავლო ნივთები შეაქვს, ყველას უფრო ის ვახარებო, რომ რაკი კითხვას ვაივარჯიშებენ, მიუკემთ სკოთხავ წიგნებს და უქმად არ ჩაივლის იმათი სწავლა, სასურველს ნაყოფს გამოიღებს; თორემ ყველის კარგად მოგებხენება, მარტო წერა-კითხვის ცოდნით ამაგეი შორის ვერ წავა და მკვდარს ანაბანა გო-ნებას ვერ ვაუხსნის; მისთვის სკოლარა წიგნები, წიგნები-კი საქარისი მოგვეგობება. ყველა ჩვენის მწერლობის ნაწარმოები, სახალხო და სხვადასხვა წიგნები 200-მდე გვაქვს, ესუნალ-გაზთების ვარდა, ყველა წიგნები, რომ ერთად შევარგოთ, კი წიგნთ-საკავი-გვექმნება, მერე თან-და-თან გავემდიდრებთ. ასეც ვაპირებთ. აი, ამიტომ გვიხარია ჩვენის მედაიონესაგან დაწყებული საქმე და სრლის თანაგრძნობის ღირსია ესოდნე საკეთილო მისწრაფება რომანოზ გა-ვაშვილისა და სამედაიონე ყველა ცოდნად თუ ბევრად შევხებულ კაცისათვის. ამას ითხოვს ჩვენი კაცური კაცობა, სიკეთე გლტხობი ბავშვებისა, რომელთაც ასე სწავლიანთ სწავლა.

არ შევიძლიან არ აღვნიშნოთ აქვე, სხვათა შორის, ერთადერთმა რომანოზ მოგებხენებამ, ჩვენში ითიო-ქმის ყოველს კეთილს საქმეს უყუთერი განზახვა ეღობება წინ და უშლის ხელს, ჩვენ შემოხსენებულ საქმეშიც იჩინა თევი უთანამებობა და ჰლავის გული აუკრუს ხალხს. მერე ვინ ვახლავთ იმისთანა ადამიანს, რომელიც თანაგრძნობით არ ეკიდება ასეთს კეთილს საქმეს? — აქ ისიც უნდა მოგახსენოთ, რომ ჩვენს სოფელში, ერთის ემპევილ-კაცის ხელმძღვანელობით, შემდგარიან პატარა ხორო ქალებისა და ყმაწვილებისა (რატვილების სავარტულ-ლოდგან), რომლის ტბილიც მწყობარი გლობა არა ერთხელ მოუსმენია აქაურ საზოგადოებას; ჰგალოდნენ კანბელოვის კოლოხელ, ნოტებზედ ვადლობდნენ ანდ. ს. — ბენაშვილის მიერ, აი ამინარევი ხორო უნდა შევხდნა შემოხსენებულ ემპევილ-კაცს გლტხობს პატარა გოგონა ბიჭებისა, რ. წამოიღებენ, ყოველ ღონესა ჰმარტობენ, საქმე შეაფერხონ და დაუშლონ. საოკარია, მოგითმინი მაგრამ... მე ჩვენის უკვლავს პოეტისა არ იყოს: „კარგი რამ გვექრება, გვაკვირდეს, ვი რა საკვირია.“

ქსოვირელი

გაღობის წვერებად. ამით შორის შემოტა...

დებემა

(რუსეთის დემოკრატიული პარტია).

26 აპრილი

პატივსაცემი. 25 აპრილს ქუთაის...

უცხოეთის მთავრობის თანდასწრებით...

ნ. ი. ილიაძე. ამის გამოც გემს...

რომელიც მწვენი კონცხის კუნძუ...

ლემბიდან გვიდა, ისპანიის კსადრა...

პორტო-რეკონსტრუქციის უნახავს. ეს ცნო...

და ჯერ არ დატყობულა.

აქტივობა. ინგლისის მინისტრ-პრე...

ზიდენტმა გადასცა მთავარს ნიკო...

ლორის ვიქტორიის 1-ლ ხარისხის...

მედიანტის ორდენი და მევიქტორი...

მთავარს—იგივე ორდენი მე-2 ხარის...

ხისა.

რ. ი. ილიაძე. ლიგონოს, მილანსა და...

მეტრის დაბეჭდვით შესაბამისი უწყის...

ება იყო. რამდენიმე კაცი მოკლუ...

ლი და დატყობილი.

მ. ი. ილიაძე. გამოცხადებულია ბრძა...

ბრძა პურის, სიმინდის, შერისი, ქე...

რის, ბრინჯისა და ვეჭოლის უბა...

ტილ შემოტანის შესახებ.

ქ. ი. ილიაძე. საფრანგეთის გემი „ლა...

ვიკი“ განთავსებულია იქნა მს...

მს შემდეგ, რაც ვაშინგტონიდან...

ბრძანება მივიდა, დაუყოვნებლივ...

განათავსებული და ჰაერშია და...

მოკლული.

ლ. ი. ილიაძე. ჩინეთზე დარბინი...

ლი სამხრეთის საზღვარი და ვიკი-პარ...

ვისის ერთი წლის ოკუპაციის ხარ...

ჯი ინგლისის ბანკში იქნა გარდაბ...

დილი თერთმეტ მილიონიან ვირჯან...

ს ჩეტი.

მ. ი. ილიაძე. აქ მოსულმა გემმა...

ამავე მოიტანა მანილიასთან ამერი...

სილიდან ყველა ჯარებს გაყვანის...

შედეგ იქნება შემოტანილიაო.

ნ. ი. ილიაძე. ბრძანება გამოვიდა...

დაიხსნა იქნის ყველა თავისუფალ...

ლი გემი, 40,000 კაცი გადასაყა...

ნად. გემები ხუთის დღის განმავალ...

ბაში კოესტს უნდა მივიდნენ. რამე...

დგან ის დასყენა გამოყვანილ. ამე...

შესამწველ შეიცავდა ტრატეგიუ...

ლი გემმა ყუბის შესვლისა.

პატივსაცემი. გამოცხადებულია...

უმაღლესი ბრძანება იმს შესახებ...

რომ ამასთუმის სამკურნალო წყლე...

ბი სამხრეთ სუყუბის გარდაცვლ...

შინგანსა სუქეთა მინისტრმა დად...

გინა: ხელახლა ნება დართულ იქ...

მნას გახუტ გადსწავლის“ ცალკე...

ნომრებით გავლდა.

მ. ი. ილიაძე. მეშათა ბრინი გუშინ...

ტყუილად სცილობდნენ ზურგის...

ჯარის წასვლისათვის ხელი შეემა...

ლათ. მუშები ვარს შემოტრუნენ...

ცხენის რკინის გზის ვაგონებს, და...

ანგრიეს საპორტის სასახლე, გაყე...

თეს ბარაკები მოხდეს ცხენოსან...

თა ჯარის სწრაფად დევნა, სახლე...

ბის საზურგებრიდან აგურებს და რე...

ვიოლეტებს ესროდნენ ჯარს. სპი...

კაცი მოკლულია, მრავალი დაჭრი...

ლი. მიშანობის წესი რიგია გამოც...

ხადებული.

პატივსაცემი. დღეს მეოჯე...

პეშმა იუწყება, რომ სიმარგები და...

ვიკი და კი-ვესტში ჯარი გადავი...

ყვანო და 256 დაჭრილი ისპანე...

ბრძანება მივიდა, დაუყოვნებლივ...

განათავსებული და ჰაერშია და...

მოკლული.

ლის მოედანზე დღეს დემონსტრაცია...

უნდა მოეხდინათ. ბრბომ ბევრს...

მილაზონი დაწვეს და დატყობი...

ჯარმა დაშლა აჯანყებულთა...

მ. ი. ილიაძე. ვენეციის ნათესავდურ...

თან რამდენიმე სახლი გაძარცვეს...

ჯარმა ბარაკები დაანგრია. აჯან...

ყენებული შორის მრავალი მოკლუ...

ლი. მუშები გაიფიცნენ და მუშაო...

ბა აღკვეთეს.

27 აპრილი.

პატივი. ქედვის ნათესავმა სფ...

დინმა ქედვის კლუბში განიზრბა...

თავისი ბიძის გრან-ფრანდის მოყვ...

და სამი ტყვია მოარტყა ზურგში...

მორჩენის იმედი აქვთ. ბატონი შე...

ლი საფეხდინი დაპატრონებულია.

სუეცში ერთი კაცი სუეცკა ავაღ...

მყოფი აღმოჩნდა. ავადყოფი რჩება...

სხვა არაფერ გამოხდა ავად შავის...

ქართ.

მ. ი. ილიაძე. საღამოთი დღი აჯანყ...

ება მოხდა. ჯარმა ბარაკები დაან...

გრიო. მტკიცებდა, რომ აჯანყებულ...

თა შორის ბევრი მოკლულ შერეიან...

და ბევრი დაიჭრა რამდენიმე ქე...

რისი კაცი დატყობილია. დამე ქალქ...

შუქსება არა მოხდებოდა რა; კორ...

პუსის უფროსმა იესრმა საგანგებო...

საშეუკომისარის თანამდებობა...

დამე და ხვალ დილით ჯარი მოვა.

მ. ი. ილიაძე. დღეში პურტო...

ლიტადან: „სან-დომინგო, 8 მილი...

ლა, დომინგოს მოხელეები იწვევიან...

მინტე კრისტინთან ზარბაზნების ხმა...

გაიგონებოთ. ჰეიჭობენ, რომ აღ...

მირალის სამხრეთის ესკადრა შეტერ...

ძალია ისპანიის ფლოტს, რომელიც...

რომა დაუყოვნებლივ ჰკანის ჯარს...

დღეს დასაზარებლად. 5,000 კაცი...

შხად არის ზღვით წასასვლელიაო.

პატივი. საბოლოო შედეგი არჩე...

ვანების მომავლის კვირას გამოაშ...

კარავდება, 566 ოლქში ამირჩეულ...

იქნენ: 193 რესპუბლიკელი, 104...

რადიკალი, 41 სოციალისტი, 47...

მონარქისტები; 181 ხელახლა უნდა...

გყაროს ენკი. რესპუბლიკელებმა...

მოიპოვეს 22 ადგილი, დაპყარეს 3.

მ. ი. ილიაძე. ლინარსკი დიდი ამ...

ბობება იყო. ხალხს ბრბო შემოე...

ხვი ქალკის საბჭოს სადგომს და...

ყანაზრებიდან შევიდა შიგ. ჯან...

დაგან შერის სიმეორისა, რამდენიმე...

მარკით კლდე აიწია ფასმა.

მ. ი. ილიაძე. ხორბლისა და სი...

მინდის ფასმა აიწია.

პატივსაცემი. 27 აპრილი. ხორბლი...

რის ფასი თან და თან იწევს.

ფრილი ჩამაძვინის მიხარო

ნება გვიბოძეთ, ქ-ს ელენე დიპირტის...

ასულ ავალიანისათვის თავისივე თხოვნის...

მხრის (რომელიც დახმდებოდა „ფერი“...

მ. 80-ში) ვაწუხო შედეგად მივიან სა...

წვევად გამოგზავნილი 5 მ. მივიდეთ წარ...

სულ დღეების 15-ს და იმავე დღევე ჩა...

წერილია დგოს დაფორმება. რადგანც...

სამინისტროსაგან ახლად დატყობილ...

ნორმალები წესდება ნებას აღარ გავაღ...

5 მანეთის პაისს, ამისათვის მომავალ...

მისის 3-ს დგოს საზოგადო კრების განხ...

რებავე გვექს გამოყენებით რამ ლინსკა...

მოკვრობისგან საპაისო უფლების მისაღებად,

რომ ნაღვედ ფაისის პაის წყალმინი უფრო...

მრავალ შედეგად საზოგადო დგოს წყარ...

დად ყფნა. ამის შესახებ კრების გადაწყ...

ვევლიანის თვით ქან ელენე დიპირტის...